

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра дизайну і теорії мистецтва**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА ПРИКАРПАТТЯ

Освітня програма: Дизайн одягу
Спеціальність: 022 Дизайн
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Художня культура Прикарпаття
Викладач (-і)	Чмелик Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	050 191 16 98
E-mail викладача	irynachmelyk@gmail.com
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна (циклу 1.1.)
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на курсі дистанційного навчання
2. Анотація до курсу	
Регіональна культура виступає нев'янучим джерелом натхнення різних галузей сучасної професійної творчості. В умовах глобалізації важливо не втратити національні здобутки й культурну спадщину. З метою прищеплення поваги й розуміння характерних рис національної регіональної культури, формування в студентства уважного, шанобливого ставлення до власної спадщини, утвердження його національної свідомості, гідності й патріотизму на кафедрі дизайну і теорії мистецтва вивчається курс «Художня культура Прикарпаття». «Художня культура Прикарпаття» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності студента та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах. Органічний розвиток творчих здібностей студента лежить в основі навчальних програм і здійснюється на двох рівнях: - пізнавальному – інтелектуально-дослідницькому через вивчення пам'яток матеріальної та духовної культури, які прив'язані до певного етнографічного регіону, що є складовою національного культурного надбання - духовному – відчуттєво-емоційному. Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати мистецькі пам'ятки, вивчення творчої долі відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості студента. Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості, а також суспільно-економічне, історичне, релігійне тло формування та функціонування регіональної культури Прикарпаття, визначні особистості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд на лекційних і практичних заняттях.	
3. Мета та цілі курсу	
Осягнення специфічних особливостей регіональної культури та вдале застосування традицій народної і професійної творчості в сучасній проектній діяльності та створення конкурентоспроможного дизайн продукту. Програмні результати навчання : Джерела формування та етапи розвитку художньої культури Прикарпаття; особливості побутування культури під впливом народної творчості; регіональні особливості мистецьких осередків краю; творчість народних і професійних митців у галузі декоративно-ужиткового, пластичного мистецтва та народних художніх промислів; шляхи та методи збереження культурної спадщини Прикарпаття; пам'ятки архітектури, твори літератури, музики, театрального мистецтва краю.	

розрізняти специфіку окремих осередків народного та професійного мистецтва регіону; аналізувати стилістичні прояви та творчу манеру професійних майстрів і народних умільців;

відрізняти автентичні та запозичені риси етнокультурної спадщини;

відстежити зв'язок традицій та новацій у різних галузях мистецтва краю;

спрогнозувати шляхи подальшого розвитку культури Прикарпаття та визначати своє місце в цьому процесі.

Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію, методiku.

знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну

Знати особливості культур народів світу, пам'ятки мистецтва різних культурних регіонів, творчість відомих митців.

Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

Аналізувати твори мистецтва, розуміти зв'язки мистецтва з природним, соціальним і культурним середовищем життєдіяльності людини, усвідомлення власної причетності до художніх традицій свого народу з одночасним розумінням особливості інших національних картин світу.

Розрізняти специфіку окремих осередків народного та професійного мистецтва регіону; аналізувати стилістичні прояви та творчу манеру професійних майстрів і народних умільців.

Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну костюму, враховувати регіональні особливості народного мистецтва у мистецьких практиках..

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)

–Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання та практичній діяльності дизайнера -модельєра, що передбачає застосування певних теорій і методів мистецтвознавства і культурології.

Загальні компетентності (ЗК)

- Знання та розуміння регіональної художньої культури у професійній діяльності, формування особистісно-ціннісного ставлення до національної культури, розширення естетичної свідомості;
- Здатність спілкуватися державною мовою, використовуючи професійну термінологію, формування комунікативного потенціалу студента;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до експерименту на основі багатих джерел народної та професійної культури; здатність до об'єктивної оцінки теоретичних праць з проблем сучасної культури.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Схильність до прийняття самостійних рішень, самоосвіти, самореалізації, спонукання до нових форм діяльності.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецьку спадщину; виховання почуття патріотизму, усвідомлення власної причетності до національної культури.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- Здатність аналізувати тенденції та синтезувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва, а також регіональної специфіки традиційних видів

образотворчого мистецтва Прикарпаття та застосовувати їх в професійній діяльності дизайнера одягу;					
–здатність створювати об’єкти дизайну зі знанням специфічних рис культури та мистецтва певного етнографічного регіону;					
–здатність генерувати та реалізувати нові ідеї та вміння інтерпретувати здобутки регіональної культури з метою надання власним проектам актуального вигляду, створення конкурентоспроможного продукту;					
–здатність досягати успіху в професійній кар’єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			14		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			16		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
5	Дизайн одягу	3	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінок	Термін виконання
5.1 Етнографічне районування Прикарпаття. Загальні особливості культурного розвитку краю. Дослідники народної та професійної культури регіону. Зв’язок дисципліни з іншими теоретичними курсами	Лекція	Бурдуланюк В. Історія культури Прикарпаття / В.Бурдуланюк. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1997. – 96с.:іл. Грабовецький В. Історія Івано-Франківська / В.Грабовецький. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. – 304с.:іл.	2 / 4 год. самост Ознайомитися з літературними джерелами з дисципліни	10	Тиждень 1
5.2. Духовна та матеріальна культура на теренах Прикарпаття на різних історичних етапах. Збережені пам’ятки давньої, середньовічної культури. Здобутки в культурі та мистецтві Нового часу.	Лекція	Грабовецький В., Гаврилів Б., Карась Г. Івано-Франківськ у пам’ятках історії та культури / В.Грабовецький, Б.Гаврилів, Г.Карась. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. – 136с.: іл.	2/ 6 год. самост Вивчення пам’ятки свого регіону. Підготовка до семінарського заняття та виступу з доповіддю	10	Тиждень 2
5.3. Народна сакральна дерев’яна культова архітектура Прикарпаття. Типи дерев’яних церков, облаштування храмів,	Лекція	Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена / В.Лукань. – Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я.,	2/8 год. самост Вивчення архітектурної спадщини краю періоду «Модерн»	10	Тиждень 3

майстри.		2009. – 240с.:іл.	Замальовки архітектурних об'єктів, аксесуарів, графічних матеріалів		Тиждень 4
5.4. Культура Прикарпаття кінця XIX-початкуXX століття. Європейські мистецькі центри та українські майстри.	Лекція	Мельник В. Сакральне мистецтво Галичини XV-XX століть в експозиції художнього музею. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007. – 224с.:іл.			
5.5. Народні художні промисли Прикарпаття. Регіональні центри, школи, майстри. Проблема вивчення народного костюму етнографічних регіонів Прикарпаття	Лекція	Мельник В. Церква Святого Духа в Рогатині. – К.: Мистецтво, 1991. – 92с.:іл. Полек В. Майданами та вулицями Івано-Франківська / В.Полек. – Львів: Світло і тінь, 1994. – 90с.:іл.	2 / 8 год. самост Вивчення народних художніх промислів краю. Підготовка доповіді та презентації	10	Тиждень 5
5.6. Образотворче мистецтво Прикарпаття. Тенденції, стилі, напрямки. Народні мотиви та замальовки одягу у творах Пстрака, Труша, Новаківського, О.Кульчицької, театральний костюм та декорація М.Зорія, Я.Лукавецького, Значення цих митців в утвердженні, збереженні та відродженні національної культури. Їхнє значення у збереженні та відродженні національної культури.	Лекція	Мельник В. Церква Святого Духа в Рогатині. – К.: Мистецтво, 1991. – 92с.:іл. Народна архітектура українських Карпат. – К.: Мистецтво, 1987. Царик Г., Царик А. Сто втрачених дерев'яних церков Західної України. – Львів: Ліга-Прес, 2004. – 300с.:іл. Нановський Я. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість / Ярослав Нановський. – К.: Мистецтво, 1986. – 80 с.:іл. Баран В. Тернистий шлях Осипа Сорохтея / Володимир Баран. – Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2002. – 51с.:іл Ріпко О. У пошуках страченого минулого / О.Ріпко. – Львів: Каменярь, 1996. – 288с. Фіголь М. Ярослав Васильович Пстрак / М.Фіголь. – К.: Мистецтво, 1966. – 68с.:іл 19, 28, 32	2 / 4 год. самост Опрацювати лекційний матеріал. Підготуватися до тестів Вивчити мистецький доробок провідних професійних митців краю. Підготовка реферату	10	Тиждень 6
5.7.Сучасна культура та мистецтво Прикарпаття. Провідні науковці, письменники, скульптори, художники, архітектори, театральні діячі. Сучасне мистецтво та арт-практики. «Станіславський феномен», «Імпрези», «Свято ковалів», «Портофранко» як рушійні сили сучасних	Лекція		2 / 6 год. самост Підготувати перелік запитань для інтерв'ювання сучасного прикарпатського митця, літератора, музиканта, актора, мистецтвознавця	10	Тиждень 7

мистецьких процесів у краї.					
5.8. Провідні дослідники професійної та народної культури Прикарпаття, їх професійні здобутки. Регіональні особливості культури та мистецтва різних субетнографічних регіонів Прикарпаття (Бойківщина, Опілля, Гуцульщина, Покуття, Підгір'я)	Практичні (семінарські)	1-35	2 / 8 год. самост	10	Тиждень 8
5.9. Вивчення видатних пам'яток мистецтва Прикарпаття та їх майстрів.	Практичні (семінарські)	12, 13, 15, 19, 20, 21, 23, 35.	2 практ		Тиждень 9
5.10. Особливості архітектури та облаштування храмів на Прикарпатті. Аналіз конкретних споруд. Священничий одяг, його символіка та атрибутика.	Практичні (семінарські)	13, 15, 21, 25, 33	2 практ		Тиждень 10
5.11. Стиль модерн та його особливості в мистецтві Прикарпаття. Збережені споруди та їхнє оздоблення. Діяльність Івана Левинського. Замальовки збережених архітектурних об'єктів. Вивчення міського костюму прикарпатського регіону кінця 19-поч. 20 ст. за архівними фото.	Практичні (семінарські)	9, 11, 13, 22, 25, 27	2 практ	5	Тиждень 11
5.12. Вивчення різних видів народного мистецтва Прикарпаття. Осередки, майсти, школи. Замальовки народного костюму	Практичні (семінарські)	18, 28, 35	2 практ Замальовки народного костюму певного субетнографічного регіону	5	Тиждень 12

певного субєтографічного регіону					
5.13.. Музейницька діяльність як компонент збереження національної культурної спадщини. Вивчення мистецьких колекцій у музейному просторі. Написання аналітичного відгуку про музейну діяльність.	Практич ні (семінар ські)	13, 15, 20, 21	2 / 6 год. самот Підготовка дослідницької статті (доповіді) для Вікіпедії, публікації в ЗМІ про митців чи художні явища, події, процеси регіону	10	Тиждень 13
5.14. Вивчення творчих біографій та аналіз мистецької діяльності професійних митців. Підготовка доповіді та проекту.	Практич ні (семінар ські)	1,2, 3, 4, 6-10, 14, 16,17, 22, 26, 28, 29-32, 34,35	2/6 год самот Вивчити мистецький доробок провідних професійних митців краю. Підготовка реферату	5	Тиждень 14
5.15. Аналіз культурно-мистецьких процесів Прикарпаття на сучасному етапі. Виставкова та галерейна діяльність, мистецькі об'єднання, наявність мистецької критики та мистецтвознавців, фестивальні рухи, «Станіславський феномен». Видатні особистості культури краю. Складнощі та протиріччя в сучасному культурному процесі. ЗАЛІК	Практич ні (семінар ські)	1-35	2 практ 4 год. самот Підготуватися до заліку	5	Тиждень 15

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	

	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази			
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки , аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестів			
7. Політика курсу				
Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати та синтезувати мистецькі процеси та явища задля поглибленого вивчення особливостей регіональної національної культури з метою створення якісних проектів з елементами сучасної етностилістики у дизайні одягу . Студенти повинні виконувати практичні завдання вчасно відповідно до вимог викладача, проявляти свої креативні здібності в процесі підготовки до практичних занять. Вітається дослідницька пошукова робота про мистецькі пам'ятки свого регіону, відомих діячів культури та мистецтва, створення відео та медіа презентацій за темами курсу, популяризація культурної спадщини у місцевих ЗМІ. Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний: - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і семінарських занять; - приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях; - виконувати тестові завдання; виконувати індивідуальні семестрові практичні завдання.				
8. Рекомендована література				
1. Антонович Є., Лукань В., Шпільчак В. Мистецтво і митці Прикарпаття (матеріали на допомогу вчителям образотворчого мистецтва і художньої праці) . Івано-Франківськ: Плай, 1990.. 50с. 2. Аронець М. Денис-Лев Іванцев. Життя і творчість: Монографія . Грані-Т, 2008. . 160с.: іл. 3. Баран В. Михайло Зорій . Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2003. . 119с.: іл. 4. Баран В. Тернистий шлях Осипа Сорохтея . Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2002. . 51с.: іл. 5. Бурдуланюк В. Історія культури Прикарпаття . Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1997. .96с.:іл. 6. Виставка творів викладачів художнього факультету Інституту культури і мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника / Упоряд. В.Лукань, М.Павлюк. . Івано-Франківськ: Плай, 2002. . іл. 7. Волошин Л. Ярослав Лукавецький: Малярство. Рисунки. Сценографія. Львів-Івано-Франківськ: ЗУКЦ, 2008. 124с.: іл. 8. Горинь Б. Опанас Заливаха: Вибір шляху. К.: Видання Секретаріату Української Республіканської партії, 1995. 23 с. 9. Горняткевич Д. Станиславівські образотворчі мистці // Альманах Станиславівської				

- землі / Збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини. / Ред.-упоряд. Б. Кравців. Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. Т. 1. С.536-543.
10. Гоян Я. В.Касіян . К.: Мистецтво, 1986. \180с.:іл.
 11. Грабовецький В. Історія Івано-Франківська . Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. 304с.:іл.
 12. Грабовецький В., Гаврилів Б., Карась Г. Івано-Франківськ у пам'ятках історії та культури
Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2001. 136с.: іл.
 13. Грабовецький В. Сторінки літопису Івано-Франківського собору Святого Воскресіння
Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999. 79с.:іл.
 14. Дреботюк Р. Художники Прикарпаття: Альбом / Авт. – упоряд. Р.Дреботюк. К.: Мистецтво, 1989. 254с.:іл.
 15. Івано-Франківський художній музей: Альбом / Авт.–упоряд. М.М. Якібчук. К.: Мистецтво, 1989. 128с.: іл.
 16. Качкан В. П.Хома .К. : Мистецтво, 1983. – 95 с.: іл.
 17. Коваль І., Совтус Ю. Михайло Фіголь (спроба наукового та мистецького портрета) .Галич: Інформаційно-видавничий відділ Національного заповідника «Давній Галич», 2004. 122с.: іл.
 18. Лащук Ю. Косівська кераміка .К.: Мистецтво, 1966. . 98с.: іл.
 19. Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена . Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2009.. 240с.:іл.
 20. Мельник В. Сакральне мистецтво Галичини XV-XX століть в експозиції художнього музею. . Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2007..224с.:іл.
 21. Мельник В. Церква Святого Духа в Рогатині. . К.: Мистецтво, 1991. . 92с. :іл.
 22. Нановський Я. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість. К.: Мистецтво, 1986. 80 с.: іл.
 23. Народна архітектура українських Карпат. К.: Мистецтво, 1987.
 24. Опанас Заливаха: Альбом / Упоряд. Б.Мисюга. К.: Смолоскип, 2003. 160с.:іл.
 25. Полєк В. Майданами та вулицями Івано-Франківська Львів: Світло і тінь, 1994. 90с.:іл.
 26. Портнов Г. В.Касіян .. К.: Мистецтво, 1962.
 27. Ріпко О. У пошуках страченого минулого . Львів: Каменяр , 1996. . 288с.
 28. Словник художників Прикарпаття. Живопис. Ікономалярство. Графіка. Скульптура. Упоряд. В.Лукань, Івано-Франківськ, 2019.
 29. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість .К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2000. – 224с.: іл.
 30. Федорук О. Михайло Фіголь: Альбом . К.: Мистецтво, 1989. 32с.: іл.
 31. Федорук О.К., Фіголь М.П. Радість і смуток Ярослава Пстрака .Львів: Видавництво ОО. Василян «Місіонер», 1997. – 149с.:іл.
 32. Художники Івано-Франківщини. Альбом . К.: Образотворче мистецтво, 2002. 95с.:іл.
 33. Царик Г., Царик А. Сто втрачених дерев'яних церков Західної України.. Львів: Ліга-Прес, 2004. 300с.: іл.
 34. Фіголь М. Ярослав Васильович Пстрак . К.: Мистецтво, 1966. 68с.:іл.
 35. Яців Р. Українське мистецтво XX століття: Ідеї. Явища. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 352с.: іл.

Викладач

Чмелик І.В.